

פ"מ 34.0101 – "הדת בצה"ל"**הגדרות**

1. בפקודה זו –
 - א. **"איש דת"** – אדם אשר בעת ביקורו בצה"ל אינו עובד צה"ל וגם אינו בשירות פעיל, והמייצג (באופן רשמי או באופן לא רשמי) דת או ארגון דתי (בין שהארגון מאוגד כדין ובין שאינו מאוגד כדין), לרבות כוהן דת.
 - ב. **"ביקור בצה"ל"** – לרבות כל כניסה למחנה או למתקן של צה"ל וכן כל הופעה לפני חיילי צה"ל.
 - ג. **"הימים הנוראים"** – כמשמעותם בנספח א' 1 לפקודה זו.
 - ד. **"הכנת מזון"** – הכנה של מזון, לרבות בישול, אפייה, טיגון, אידוי, צלייה, תיבול, חימום, חיתוך, קילוף, טחינה, סחיטה, הפשרה, שטיפה, לישה, הקפאה ועיבוד של מזון.
 - ה. **"חייל שאינו תושב ישראל"** – חייל שהגיע לישראל בחמש השנים שלפני גיוסו לשירותו בעת החג הרלוונטי, ואשר נכון לאותה עת אין בכוונתו להשתקע בישראל. חייל שהוכר כעולה על ידי משרד הפנים או על ידי המשרד העלייה והקליטה אינו עונה להגדרה זו.
 - ו. **"פעילות הדורשת מאמץ גופני"** – כמפורט בנספח ד להוראה זו.
 - ז. **"חמץ"** – כל פריט מזון שאיננו פרי טרי, ירק טרי, או שמוטבע בו סימן "כשר לפסח" מגוף המאושר בידי רב"ץ-מחלקת הרבנות-ענף כשרות.
 - ח. **"יחידה"** – "יחידת רישום (יח"ר)", כהגדרתה בפ"מ 01.101 – "ארגון הצבא ויחידותיו, תקינה ושיאי כ"א".
 - ט. **"כוהן דת"** – לרבות רב, קייס, כומר ואימאם.

- י. "מועדי ישראל" – כמשמעותם בנספח א1 לפקודה זו.
- יא. "מחנות בסיסיים", "מחנות רבי-יחידות", ו"מתקנים רב-חיליים" – כהגדרתם בפ"מ 9.0103 – "מחנות ומתקנים רבי-יחידות".
- יב. "מטבח" – מטבח לסוגיו, לרבות כל מקום שייעודו הכנת מזון.
- יג. "עסק למכירת מזון" – עסק המוכר מזון והפועל במחנות צה"ל ובמתקניו, במתקני מערכת הביטחון (כמשמען של שלוחות מערכת הביטחון בחוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983) ובמתקני האגודה למען החייל, לרבות דוכנים, מזנונים, כוורות ומכונות למכירת מזון.
- יד. "פעילות מבצעית" – פעילות לחימה, מארבים ופשיטות, לרבות סיוע לפעילות זו, וכן פעולות אבטחה.
- טו. "ציוד" – ציוד מטבח, לרבות ערכת תבלינים, מערכות מיכון מטבח, ציוד הכנה, ציוד אחסון, ציוד אכילה וציוד הגשה.
- טז. "רושם הנישואין" – רב שמונה כרושם נישואין לפי חוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ס-1980.

כללי

2. פעילות הדת היהודית בצה"ל (לרבות התפילות) תישא אופי תורני, ממלכתי וציוני. פעילות הדת הלא-יהודית בצה"ל (לרבות התפילות) תישא אופי ממלכתי וציוני.
3. צה"ל מכיר בשמירה על כבודם של חיילים בלי קשר לדתם ואמונתם הדתית. חיילי צה"ל יפעלו ברוח עיקרון זה ולא יפגעו ברגשות חיילים על רקע דתם או אמונתם הדתית.
4. פקודה זו נועדה לקבוע את העקרונות לזכויות הדת של חיילים מכל הדתות בצה"ל ולאפשר להם לקיים את מצוות דתם, כמפורט בפקודה זו.

5. הרבנות הצבאית נושאת באחריות אסדרתית (רגולטורית) כלפי הצבא כולו בכל הקשור בדת בצה"ל, לכל הדתות והעדות, ובפרט לעניין כשרות המזון בצה"ל ולעניין שמירת השבת ומועדי ישראל בצה"ל.
6. הזכויות המפורטות בפקודה זו לחיילים שאינם יהודים נתונות לחיילים הנמנים עם העדות הדרוזית, הצ'רקסית, הבדואית, המוסלמית והנוצרית. הרבצ"ר מוסמך לפרסם הוראות משלימות בדבר שמירת דתם במהלך שירותם בצה"ל של חיילים הנמנים עם העדות הדתיות האמורות ואחרות, לרבות על דרך התאמת הוראות פקודה זו בעבורם.
7. העקרונות בדבר כשרות המזון בצה"ל וכן בדבר פעילות הצבא בשבתות, בימים הנוראים, במועדי ישראל ובחגי ישראל מפורטים בהפ"ע 7.0101 – "שבתות ומועדי ישראל בצה"ל" ובהפ"ע 7.0102 – "כשרות המזון בצה"ל". פקודה זו והוראות הרבצ"ר הרלוונטיות באות להשלים את האמור בהפ"ע האמורות.
8. הרבצ"ר יפרסם הוראות משלימות לפקודה זו.

פרק א

כשרות

9. מזון נחשב כשר אם הוא עומד במדדים של הרבנות הצבאית, כפי שנקבעו בהוראות רבצ"ר. בפרק 5 "כשרות" של הוראות רבצ"ר נקבע פירוט באשר לכל האמור בפרק א לפקודה זו.
10. ביצוע פעולות הקשורות בכשרות – פיקוח והשגחה על כשרות המזון וכן על רמת כשרותו – ייעשו בידי הרבנות הצבאית, בידי מי מטעמה או בידי גורם אחר שאישרה. רמת הכשרות תיקבע בידי הרבנות הצבאית.
11. אספקת המזון לצה"ל ולחייליו (ברכש או בתרומה), בין שבתוך מחנות צה"ל ומתקניו ובין שמחוץ למחנות צה"ל ולמתקניו (לרבות פעילויות צבאיות בחו"ל ולרבות פעילויות כהגדרתן בפ"מ 05.104 – "פעילויות

גיבוש והפגה, סיורים, ימי כיף, טיולים ונופשים"), תהיה רק של מזון כשר ממקורות אספקה שאישרה הרבנות הצבאית. אישור כאמור יכול שיהא מסויג לימות השנה בלבד (ללא פסח) או גם לפסח.

12. אין לקבל מתנת או תרומת מזון אלא בהתאם לאמור בפ"מ 33.0112 – "מתנות, טובות הנאה, תרומות, מגביות וקנסות" ובהוראת רבצ"ר 05-03-10 "קבלת מתנת או תרומת מזון".

13. הרבנות הצבאית תקבע את סוגי המזון המיועדים לאכילת אדם שמותר לרוכשם עבור צה"ל, או לספקם לצה"ל או לקבלם כתרומה לצה"ל, וכן מזון המיועד לאכילת אדם שמותר למכור או להגיש במחנות צה"ל ובמתקניו ומחוצה להם, וכן את דרכי הכנתם של אלו.

14. כל מזון לאכילת אדם שלא הותר כאמור, לא יירכש או יסופק לצה"ל או בשבילו, לא יתקבל בידי צה"ל או בשבילו, וכן לא יימכר, יוכן או יוגש במחנות צה"ל ובמתקניו ומחוצה להם. לא יוכן מזון אלא בהתאם לדרכי ההכנה שיפורטו בהוראות רבצ"ר.

המטבח, חדר האוכל, עסק למכירת מזון וציוד

15. מטבח לסוגיו, חדר אוכל לסוגיו ועסק למכירת מזון (בפרק זה – "מבנה"), לרבות מחוץ למחנות צה"ל ולמתקניו, יופעלו אך ורק כשיש להם תעודת כשרות מטעם גורם ברבנות הצבאית המוסמך להנפיק תעודה זו, כמפורט בהוראת רבצ"ר 05-01-05 "תעודות כשרות". בהוראות הרבצ"ר ייקבעו סוגי מבנים בעלי מאפיינים ייחודיים שאפשר להפעילם בלא תעודת כשרות וכן ייקבע אופן הפעלתם. דרכי הפעלתם של כל אלו, לרבות בשבת, יפורטו בהוראות רבצ"ר.

16. לא ייבנה מבנה, ואין להציב, לשפץ או לשנות את מבנהו או את מיקומו של מבנה בלי אישור מוקדם של רב"ץ-מחלקת הרבנות.

17. אין להכניס מזון למבנה אלא אם כן הותר הדבר, כאמור בסעיפים 9–14 לעיל, ואין להכניס למטבח לסוגיו או לחדר אוכל לסוגיו ציוד שאינו צבאי או להוציא ציוד צבאי ממקום כאמור, אלא אם כן הותר הדבר בהוראות רבצ"ר.

18. מבנה, לרבות הציוד להכנת המזון, לאחסונו, לאכילתו ולהגשתו, ינוהל ויתוחזק בהתאם להוראות רבצ"ר.
19. מבנה, לרבות מבנה שמחוץ למחנות צה"ל ולמתקניו, יהיה נעול ולא ישהה בו אדם לא יאוחר מ-45 דקות לפני כניסת יום הכיפורים, ועד חלוף 15 דקות, לפחות, לאחר צאתו, אלא אם כן הותר אחרת בהוראות רבצ"ר. מזונם של החיילים שאינם צמים ביום הכיפורים יוכן בערב יום הכיפורים, לפני כניסת הצום.

משגיחי הכשרות

20. בשעות פעילותו של המטבח (לרבות בעת פתיחת המטבח במקרים של הסעדת חיילים בחזרתם מפעילות מבצעית, במהלך תרגילים או דיונים), לרבות מטבח שמחוץ למחנות צה"ל ולמתקניו, יינתן מענה כשרות בידי משגיח כשרות וגורמים אחרים שאושרו לכך, על פי המפתוח והשיטה שנקבעו בהוראות רבצ"ר -05-02-23 "משגיחי כשרות".

21. עיסוקן של משגיחי הכשרות יהיה בכשרות המזון ביחידה בלבד. במידת האפשר, משגיחי הכשרות יסייעו – בהתאם לקביעתו של הרב הצבאי היחידתי – בצורכי הדת האחרים של היחידה. במקרה של מחלוקת בדבר מטלותיו של משגיח הכשרות – יובא הדבר להכרעתו של הרב הצבאי היחידתי או של הרב הצבאי ביחידה הממונה.

22. מטלות הקשורות לכשרות המזון ביחידה ייעשו בידי משגיח הכשרות ובידי הגורמים האחרים שאושרו לכך בהוראות הרבצ"ר, וזאת במשך שעות הפעילות השוטפות של המטבח.

23. משגיח כשרות יחידתי בשירות חובה יהיה כפוף פיקודית ומקצועית למשגיח כשרות בשירות קבע או למשגיח כשרות עובד צה"ל. ביחידה שלא מוצב בה משגיח כשרות בשירות קבע או משגיח כשרות עובד צה"ל, יהיה משגיח הכשרות היחידתי כפוף פיקודית ומקצועית לרב הצבאי היחידתי. ביחידה שלא מוצב בה משגיח כשרות בשירות קבע או משגיח כשרות עובד צה"ל, וכן לא מוצב בה רב צבאי יחידתי, יהיה משגיח הכשרות היחידתי כפוף פיקודית לקצין הלוגיסטיקה היחידתי ומקצועית לרב הצבאי האחראי

ליחידה (ובהעדרו – לרב הצבאי של היחידה הממונה). מכל מקום, לא יוכפף משגיח הכשרות לסגל המטבח.

24. משגיח כשרות יחידתי בשירות קבע או בשירות מילואים או משגיח כשרות שהוא עובד צה"ל יהיה כפוף פיקודית ומקצועית לרב הצבאי היחידתי. ביחידה שלא מוצב בה רב צבאי יחידתי, יהיה משגיח הכשרות היחידתי כפוף פיקודית לקצין הלוגיסטיקה היחידתי ומקצועית לרב הצבאי האחראי ליחידה (ובהעדרו – לרב הצבאי של היחידה הממונה). מכל מקום, לא יוכפף משגיח הכשרות לסגל המטבח.

25. משגיח כשרות יחידתי שהוא אזרח ואינו עובד צה"ל יהיה נתון לפיקוח הרב הצבאי היחידתי (ובהעדרו – לפיקוח הרב הצבאי של היחידה הממונה) ורב זה הוא שינחה אותו בכל הקשור לעבודתו.

פסח

26. היערכות צה"ל לחג הפסח תהיה בהתאם לאמור בהוראת רבצ"ר 05-02-32.

27. מחנות צה"ל ומתקניו, לרבות הציוד והמקומות שבהם סועדים חיילים במשך חג הפסח, יוכשרו בהתאם לאמור בהוראת רבצ"ר 05-02-32 "מבצע פסח", עד ליום י"ב בניסן, או עד למועד אחר שנקבע בהוראה האמורה.

28. יש לבער את כל החמץ, שנקבע בהוראת רבצ"ר 05-02-32 שיש לבערו, וזאת במועד שנקבע בהוראה. למען הסר ספק, אין להגביל או לאסור הכנסת חמץ, צריכתו והחזקתו לפני מועד ביעור חמץ, כהגדרתו בהוראה.

29. לא יימצא ולא יוכנס חמץ ליחידות צה"ל, למחנותיו ולמתקניו, מיום י"ב בניסן, או ממועד אחר שנקבע בהתאם להוראת רבצ"ר 05-02-32, וזאת עד למועד שנקבע בהוראה, למעט במקרים המפורטים בה. מהמועד שבו נאסרה הכנסת חמץ כאמור ועד המועד המבטל את האיסור לא יימשכו מהדואר חבילות פרטיות שנשלחו לחיילים.

פרק ב

שבתות, הימים הנוראים, מועדים, חגים, ימי צום

30. בפרק זה – "ערב" – לעניין שבת, הימים הנוראים, מועדי ישראל, חגים וימי צום – מציין את היום שבו הם מתחילים.

31. השבת, הימים הנוראים ומועדי ישראל נכנסים בערב המועד העברי, עשרים ושתיים דקות לפני שקיעת החמה, ויוצאים ביום סיומם, לאחר צאת הכוכבים. רב"ץ-מחלקת הרבנות תפרסם מעת לעת את זמני כניסת השבת, הימים הנוראים, מועדי ישראל, החגים וימי הצום ואת זמני יציאתם.

הוראות נוספות בדבר הימים הנוראים, מועדי ישראל, החגים וימי הצום מפורטים ב**נספח א 1** לפקודה זו.

32. חייל ישוחרר מפעילות לפחות שעה לפני כניסת השבת, הימים הנוראים או מועדי ישראל, כך שיוכל להשלים את כל הכנותיו לימים אלו בטרם כניסתם.

33. חייל ישוחרר מפעילות למשך חצי שעה, לפחות, מצאת השבת, הימים הנוראים או מועדי ישראל, כך שיוכל לחזור לשגרה לאחר סיומם.

34. על אף האמור בסעיף 32 לעיל, מפקד בדרגת אל"ם ומעלה מוסמך לשחרר חייל מפעילות שעה אחת בלבד לפני כניסת השבת, הימים הנוראים או מועדי ישראל, אם סבר שבשל נסיבות צבאיות (אף שאינן מבצעיות) נדרש לקצר את שחרורו מפעילות, ובתנאי שהתייעץ קודם לכן עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי.

35. על אף האמור בסעיפים 32–33 לעיל, מפקד בדרגת אל"ם ומעלה מוסמך שלא לשחרר חייל מפעילות כאמור, אם סבר שהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית, ובתנאי שהתייעץ קודם לכן עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי.

36. חייל יהיה רשאי להדליק נרות בערב שבת, בערבי הימים הנוראים ובערבי מועדי ישראל, וכן לעשות הבדלה במוצאיהם, כפי שנקבע בהוראת רבצ"ר 02-02-04 – "הדלקת נרות בשבתות, בימים הנוראים ובמועדי ישראל וסעודות חגיגות".

37. על אף האמור בסעיף 36 לעיל, מפקד בדרגת אל"ם ומעלה מוסמך שלא לאפשר לחייל להדליק נרות או לעשות הבדלה, אם סבר שהדבר נחוץ עקב פעילות מבצעית, ובתנאי שהתייעץ קודם לכן עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי.

38. בכל יחידות צה"ל, מחנותיו ומתקניו, שמוגשות בהם ארוחות סדירות, תיערך ביום שישי בערב (ליל שבת קודש) סעודה חגיגית, לפי מסורת ישראל. כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך יתאפשר להשתתף בסעודה כאמור. הוראות נוספות בדבר הסעודות החגיגיות האמורות ייקבעו בהוראת רבצ"ר 02-02-04.

39. על אף האמור בסעיף 38 לעיל, מפקד בדרגת אל"ם ומעלה מוסמך לאסור עריכה של סעודה חגיגית כאמור או לא לאפשר לחייל להשתתף בסעודה חגיגית כאמור, אם סבר שהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית, ובתנאי שהתייעץ קודם לכן עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי.

40. על אף האמור בסעיף 38 לעיל ובנספח 1א לפקודה זו, במחנות רבי-יחידות, במחנות בסיסיים ובמתקנים רב-חיליים, ניתן לערוך – באישור הרב הצבאי האחראי למחנה או למתקן האמור – אירוע מרכזי (סעודה או סדר פסח, תקיעת שופר, הקפות שמחת תורה, הדלקת נרות חנוכה או קריאת מגילת אסתר) אחד לכל היחידות השוכנות במחנה או במתקן, ובתנאי שלכל חיילי היחידות יש אפשרות להגיע לאירוע, באופן סביר ובמועדים שנקבעו לקיומם. במחנה שיש בו יחידה המרוחקת ממקום קיום האירוע המרכזי, יש לקיים

את האירוע, לפי קביעתו של הרב הצבאי האחראי על יחידה זו, גם ביחידה המרוחקת.
נוסח פקודה זה פורסם במאגר הפקודות הצה"לי בצה"לנט בתאריך 01 באפריל 1962
הפקודה עודכנה בתאריך 13 ביולי 2025

41. בערב שבת, בערב הימים הנוראים, בערב מועדי ישראל ובערב צום תשעה באב, ישוחרר חייל לחופשה (לרבות בסיום שירות מילואים) באופן שיבטיח את הגעתו לביתו שעתיים, לפחות, לפני כניסתם. בערב יום הכיפורים – ישוחרר חייל לחופשה באופן שיבטיח את הגעתו לביתו לא יאוחר מהשעה 13:00.

אם הסדרי התחבורה הציבורית אינם מאפשרים הגעתו של החייל כאמור, החייל ישוחרר בשעה מוקדמת יותר.

42. במוצאי שבת, במוצאי הימים הנוראים, במוצאי מועדי ישראל ובמוצאי צום תשעה באב יתאפשר לחייל (לרבות בהתייצבות לשירות מילואים) לשהות בביתו שעה וחצי, לפחות, לאחר צאתם, בטרם ישוב מחופשתו ליחידה.

43. אין להטיל על חייל מטלה שאי אפשר לעשותה אלא במשך השבת, בימים הנוראים, במועדי ישראל, בשעות הצום או בזמן השחרור מפעילות שלפני כניסתם ושללאחר צאתם של החגים והמועדים הנזכרים (כאמור בסעיפים 32–33 לעיל). זאת, גם אם לא נאמר לו במפורש כי עליו לעשותה במהלך זמנים אלו. אפשר להטיל על חייל מטלה לצורך פעילות מותרת בשבת, לפי הפ"ע 7.0101 – "שבתות ומועדי ישראל בצה"ל", ובאשר לפעילות בימי צום – לפי סעיפים 56–59 להלן.

44. כל העסקים למכירת מזון יהיו סגורים, נעולים ולא ישהה בהם אדם, לפחות 45 דקות לפני כניסת השבת, הימים הנוראים או מועדי ישראל, ועד חלוף 30 דקות, לפחות, לאחר צאתם. בלי לגרוע מהאמור, תוקדם סגירתם של כל העסקים למכירת מזון בערב השבת או הימים הנוראים או המועד ותידחה פתיחתם בצאתם, כדי להבטיח כי עובדיהם לא יידרשו לנסוע במהלכם.

45. אין לקיים במחנות צה"ל ובמתקניו או מחוצה להם פעילות בידור, הווי, תרבות או חינוך או לערוך אותה, לסייע לקיומה כאמור או להשתתף בה במהלך שבת, הימים הנוראים או מועדי ישראל, אלא אם כן הפעילות וההכנות לה אינן כרוכות בחילולם. מכל מקום, אין לחייב חייל להשתתף בפעילות כאמור. לא יתקיימו הופעות של אומנים או של להקות בידור במחנות צה"ל, במתקניו וביחידות צה"ל מחוץ להם בשבת, בימים הנוראים או במועדי ישראל.

46. בשבת, בימים הנוראים ובמועדי ישראל אין להפעיל במטבח או בחדר האוכל כל מכשיר אלקטרוני המשמיע קול או המקרין תמונות בדרך שבה אדם מלבד החייל המפעיל את המכשיר יוכל לשמוע את הקולות המושמעים או לצפות בתמונות המוקרנות מהמכשיר. אין לנגן, להסריט, לצלם או להקליט במהלך הארוחות הנערכות בחדר האוכל בימים אלו, למעט באמצעות מערכות לצורכי אבטחה או פיקוח.

47. הופעה ולבוש לכלל הדתות יהיו בהתאם להוראות הקבועות בפ"מ 33.0501 – "מדים – סוגים, חלקים והוראות לבוש" ובהוראת קבע אכ"א 33-05-01 – "כללי ההופעה והלבוש".

48. מפקד ישחרר לביתו חייל בן עדה שאינה יהודית, החפץ לחגוג חגים הנהוגים בדתו המפורטים **בנספחי א** לפקודה זו, בחגים אלו. חייל בן עדה שאינה יהודית, שלא פורטה בפקודה זו, ישוחרר לביתו בחגים הנהוגים בדתו בהתאם להוראות רבצ"ר. שחרור כאמור יהיה בחופשה על חשבון המערכת.

49. על אף האמור בסעיף 48 לעיל, מפקד בדרגת אל"ם ומעלה, מוסמך שלא לשחרר חייל כאמור, אם סבר שיש נסיבות צבאיות (אף שאינן מבצעיות) שלא מאפשרות את שחרורו של החייל, ובתנאי שהתייעץ קודם לכן עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי. חייל בן עדה שאינה יהודית ישוחרר לחופשה (לרבות שחרור משירות מילואים) בערב חג הנהוג בדתו, באופן שיבטיח את הגעתו לביתו שעתיים, לפחות, לפני כניסת החג. אם הסדרי התחבורה הציבורית אינם מאפשרים הגעתו של החייל כאמור, ישוחרר החייל בשעה מוקדמת יותר.

50. כל יחידה תיערך כך שתהיה בכשירות המבצעית הנדרשת עוד בטרם כניסת השבת, הימים הנוראים ומועדי ישראל (למעט חול המועד סוכות וחול המועד פסח, כמפורט **בנספח א**) כדי לצמצם את היקף העבודה שתבוצע בימים אלו. הוראות בדבר אופן ההיערכות ובדבר ביצוע פעילויות נוספות בימים אלו, מפורטות בהוראות רבצ"ר ובפרט בהוראת רבצ"ר 02-02-01 "היערכות היחידה לשבת", בהוראת רבצ"ר 02-02-03 "הסעתם של חיילים בשבת אל מקום פעילות מבצעית וממנה" ובהוראת רבצ"ר 02-02-06 "שהייה בשטח בשבת בתקופת אימון ובמסגרת הכשרה".

51. בכל בניין שבו מותקנת יותר ממעלית אחת, יחולו ההוראות האלה:
נוסח פקודה זה פורסם במאגר הפקודות הצה"לי בצה"לנט בתאריך 01 באפריל 1962
הפקודה עודכנה בתאריך 13 ביולי 2025

(א) באחת המעליות יותקן מנגנון פיקוד שבת, כהגדרתו ב"חוק התקנת מעליות שבת בבניינים ציבוריים ובבנייני מגורים (הוראות ותיקוני חקיקה), התשס"א-2001".

(ב) מעלית שהותקן בה מנגנון פיקוד שבת, כאמור בסעיף קטן (א) לעיל, תופעל כמעלית שבת בכל הקומות בשבתות, בימים הנוראים ובמועדי ישראל, למעט בימי חול המועד, מחצי שעה לפני כניסת השבת, הימים הנוראים או מועדי ישראל ועד חצי שעה לאחר צאתם. באחריות מפקד הבניין או המתקן הצבאי לאפשר לכל חייל החפץ בכך להשתמש במעלית שתופעל כמעלית שבת.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב) לעיל, מפקד הבניין או המתקן הצבאי בדרגת אל"ם ומעלה מוסמך לאשר שלא להפעיל מעלית כמעלית שבת, לתקופה שלא תעלה על 96 שעות, כשהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית, ולאחר שהתייעץ קודם לכן עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי.

52. סביב כל מחנה, מתקן ומקומות נוספים שיקבע הרבצ"ר, יוקם ויתוחזק עירוב, כמפורט בהוראת רבצ"ר 02-02-02 "עירוב שבת במחנות צה"ל, במתקניו, במחסומים ובשטחי כינוס". אין לשנות או לפרק עירוב זה ללא אישור מוקדם של הרבנות הצבאית.

ימי צום

53. כל חייל החפץ בכך רשאי לצום בכל אחד מימי הצום הנהוגים בדתו, המפורטים בנספחי א לפקודה זו. לחייל בן עדה שאינה יהודית שלא פורטה בפקודה זו – יתאפשר לצום בצומות הנהוגים בדתו בהתאם להוראות רבצ"ר.

54. חייל שצם ישוחרר מכל פעילות שעה לפני תחילת הצום ועד שעה לאחר צאתו, כדי לאפשר לו לאכול ולהתכונן לצום ולהתאושש לאחריו. כמו כן, ישוחררו החיילים הצמים מפעילות לפני הצום ולאחריו כמפורט בנספחי א לפקודה זו.

55. חייל שצם, כאמור בסעיף 53 לפקודה זו, ושהה בביתו ביום שקדם ליום הצום, לא יחויב לצאת בחזרה ליחידתו עד שלוש שעות לאחר סיום הצום. ימים שבהם חייל שוחרר לביתו לצום כאמור, יהיו על חשבון חופשתו השנתית.

56. בימי צום המתחילים בערב וכן בימי צום הרמדאן יהיה קצין הלוגיסטיקה היחידתי אחראי לדאוג לכך שלכל חייל שצם, תוגש ארוחה חמה כשעתיים לפני כניסת הצום (להלן – "סעודה מפסקת"). כמו כן, בכל ימי הצום אחראי קצין הלוגיסטיקה היחידתי שלכל חייל שצם תוגש ארוחה חמה מייד בסיומו. מפקדו של חייל שצם בימי הצום, כאמור, אחראי לכך שלחייל יתאפשר לסעוד סעודות וארוחות אלו.

57. על אף האמור בסעיפים 54–55 לעיל, מפקד בדרגת אל"ם ומעלה מוסמך שלא לשחרר מפעילות חייל שצם בצום הרמדאן, עקב נסיבות צבאיות (אף שאינן בגדר פעילות מבצעית) שאינן מאפשרות את השחרור, ולאחר שהתייעץ קודם לכן עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי ועם קצין הרפואה הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי.

58. על אף האמור בסעיפים 54–55 לפקודה זו, מפקד בדרגת אל"ם ומעלה מוסמך שלא לשחרר מפעילות חייל שצם בימי הצום, כשהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית ולאחר שהתייעץ קודם לכן עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי ועם קצין הרפואה הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי.

59. על אף האמור בסעיפים 55–56 לעיל, מפקד בדרגת אלוף ומעלה מוסמך, כשהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית ולאחר שהתייעץ קודם לכן עם הרבצ"ר והקרפ"ר, לחרוג מהוראות אלה, כמפורט להלן:

(א) לחייב חייל שצם לחזור ליחידתו.

(ב) לא לקיים סעודה מפסקת.

שנת השמיטה

60. בכל יחידות צה"ל ובמתקניו תישמר שנת השמיטה בהיבט הפיתוח הסביבתי, וחייל ישמור שנת שמיטה בהיבט זה במסגרת מילוי תפקידו, בהתאם לאמור בהוראת רבצ"ר 02-01-02 "פיתוח סביבתי בשנת השמיטה במחנות צה"ל ובמתקניו".

61. על אף האמור לעיל, מפקד בדרגת אלוף ומעלה מוסמך לאשר פעילויות האסורות בשנת שמיטה, אם סבר שהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית או צורכי בטיחות, ובתנאי שהתייעץ קודם לכן עם הרבצ"ר.

פרק ג**בתי כנסת ותפילות**בתי-כנסת בצה"ל

62. בית הכנסת הוא מקום קדוש, ויש לשמור על קדושתו ועל קדושת תכולתו. יש להתנהג בו בהתאם לדיני ישראל ולמסורת ישראל. בית הכנסת ותכולתו ינוהלו ויתוחזקו בהתאם לאמור בהוראת רבצ"ר 02-01-01 "בתי הכנסת בצה"ל".

63. בכל מחנה או מתקן שבו משרתים באופן קבוע חיילים ייקבע בית כנסת במבנה מיוחד למטרה זו.

64. על אף האמור בסעיף 63 לעיל, במחנות רבי-יחידות, במחנות בסיסיים ובמתקנים רב-חיליים, רשאי הרב הצבאי האחראי למחנה או למתקן האמור לקבוע בית כנסת מרכזי, בתנאי שלכל חיילי היחידות השוכנות במחנה או במתקן תהיה אפשרות להגיע לתפילות בו במועדים שנקבעו בפקודה זו. במחנה או מתקן שיש בו יחידה המרוחקת מבית הכנסת המרכזי, יש להקים בית כנסת גם ביחידה זו, לפי קביעתו של הרב הצבאי

האחראי ליחידה זו או לפי קביעת הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי.
נוסח פקודה זה פורסם במאגר הפקודות הצה"לי בצה"לנט בתאריך 01 באפריל 1962
הפקודה עודכנה בתאריך 13 ביולי 2025

65. אין לקבוע בית כנסת או לעשות כל פעולת בינוי הקשורה בו או לשנות את מבנהו או את מיקומו בלי אישור מוקדם של הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי, ובהתאם לאמור בהוראת רבצ"ר 02-01-01.

66. בית הכנסת ישמש אך ורק לעריכת תפילות, ללימודי קודש ולמסיבות לפי מסורת ישראל הקשורות לדת אשר יישאו צביון תורני-ממלכתי-ציוני. אין להתנהג בבית הכנסת בקלות ראש, בזלזול או לעסוק בעיסוק שאינו הולם את קדושת המקום. הרב הצבאי היחידתי וכן הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי מוסמך לאסור קיומה של פעילות בבית הכנסת שאינה הולמת את קדושת המקום, וכן להורות על הפסקת פעילות כזאת.

67. הכניסה לבית הכנסת והשהייה בו יהיו בלבוש צנוע ההולם את המקום. גבר יחבוש כיסוי ראש בעת שהייתו בבית הכנסת.

68. בכל בית כנסת יוקצו מקומות ישיבה נפרדים לגברים ולנשים, ובין מקומות ישיבה אלו תוקם מחיצה, כאמור בהוראת רבצ"ר 02-01-01. בעת התפילה אסורה כניסת גברים למקום התפילה של הנשים, וכן כניסת נשים למקום התפילה של הגברים.

נוסח התפילות ומועדן

69. כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך, יתאפשר להתפלל בהתאם לנהוג על פי דתו.

70. לחייל יהודי תינתן אפשרות להתפלל בבית הכנסת, אם הוקם כזה במקום שירותו, וכן תינתן אפשרות להתפלל במניין, אם מתקיים מניין במקום שירותו.

71. נוסח התפילות היהודיות יהיה על פי מסורת ישראל, יישא צביון תורני-ממלכתי-ציוני, ורוב ציבור המתפללים יבחר את הנוסח שבו תתקיים התפילה – אשכנז, ספרד, עדות המזרח או תימן – אלא אם כן הרב הצבאי היחידתי קבע אחרת.

72. משך זמן התפילה ומועדה יהיו על פי הקבוע **בנספחי ב** לפקודה זו וכן על פי הקבוע בהוראות רבצ"ר. מפקד יאפשר לחייליו להתפלל על פי הקבוע בהם. הרב הצבאי היחידתי, בתיאום עם מפקד היחידה, רשאי להאריך את משך הזמן שיינתן לתפילה למסגרות דתיות מיוחדות ביחידתו ולשנות את זמני התפילה שלהם.
73. אם זמני התפילות חופפים לזמני הארוחות בבסיס שחייל שוהה בו, ידאג קצין הלוגיסטיקה היחידתי שלכל חייל שמשותף בתפילות יוגשו הארוחות במועד שאינו חופף לתפילות. כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו, המשתתף בתפילות כאמור, יתאפשר לסעוד ארוחות אלו.
74. חייל האבל על מות הורהו, ומשרת ביחידה שלא מתקיימות בה תפילות בציבור, ישוחרר להתפלל במניין (לרבות במניין אזרחי מחוץ ליחידה), בכל התפילות המפורטות בנספח ב1 לפקודה זו, בשנה הראשונה לאבלו וכן ביום הזיכרון (יום השנה) בכל שנה, כדי שיוכל לומר "קדיש".
75. חייל המחויב לומר "קדיש" על פי מסורת ישראל על מות בן זוגו, ילדו או אחיו ומשרת ביחידה שאין בה תפילות בציבור, ישוחרר להתפלל במניין (לרבות במניין אזרחי מחוץ ליחידה), בכל התפילות בשלושים הימים הראשונים לאבלו וכן ביום הזיכרון (יום השנה) בכל שנה, כדי שיוכל לומר "קדיש".

חריגים

76. על אף האמור בפרק זה, מפקד בדרגת אל"ם ומעלה רשאי לאשר חריגה מהאמור בסעיפים 63, 64, 69, 70, 72, 74 ו-75 לפרק זמן שלא יעלה על שבוע בלבד, אם סבר שהדבר נדרש בשל פעילות מבצעית, ובתנאי שהתייעץ קודם לכן עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי.
77. על אף האמור בפרק זה, ובלי לגרוע מהאמור בסעיף 76 לעיל, מפקד בדרגת אלוף ומעלה רשאי לאשר חריגה מהאמור בסעיפים 63, 64, 69, 70, 72, 74 ו-75 לפרק זמן שלא יעלה על חודש, אם סבר שהדבר נדרש בשל פעילות מבצעית, ובתנאי שהתייעץ קודם לכן עם הרבצ"ר.

פרק ד

שירותי דת

השתלמות תורנית לחיילים דתיים

78. באחריות רב"ץ-מחלקת הרבנות לקיים השתלמויות תורניות לחיילים דתיים ולקבוע את תוכנן.

79. אפשר לקיים השתלמות במסגרת יחידתית. במקרה זה, מועדה ייקבע על ידי הרב הצבאי היחידתי (או הרב הצבאי של היחידה הממונה) בתיאום עם מפקד היחידה.

80. במחנות רבי-יחידות, במחנות בסיסיים ובמתקנים רב-חיליים אפשר לקיים השתלמות לכלל חיילי היחידות השוכנות במחנה או במתקן. מועד ההשתלמות ייקבע על ידי הרב הצבאי האחראי על המחנה או המתקן בתיאום עם רב"ץ-מחלקת הרבנות ומפקד המחנה או המתקן.

81. חייל יהיה זכאי להשתתף בשלושה ימי השתלמות בכל רבעון קלנדרי.

82. מפקד בדרגת אל"ם ומעלה רשאי לדחות את יציאתו של חייל להשתלמות, עד שלושה חודשים, אם סבר שהדבר נדרש עקב פעילות מבצעית או בשל השתתפותו של חייל בקורס שאינו מאפשר יציאה להשתלמות במסגרת הקורס, ובתנאי שהתייעץ קודם לכן עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי. בתום תקופת הדחייה יאפשר המפקד לחייל להשתתף בהיקף ההשתלמויות שהחסיר; ובכל אופן, לא תידחה זכותו של חייל להשתתף בהשתלמויות במשך שני רבעונים קלנדריים רצופים.

ביקור אנשי דת בצה"ל

83. כניסתו של איש דת לצה"ל תתאפשר רק לאחר קבלת אישורם של ראש מחלקת הרבנות ברב"ץ ושל מפקד היחידה או מי שהוסמך מטעמו, בהתאם לאמור בפ"מ 8.0102 "ביקורי אזרחים ביחידות צה"ל, במחנותיו ובמתקניו הצבאיים" ובהוראת רבצ"ר 03-02-01 "נוהל אישור כניסתם של אנשי דת לצה"ל".

גיוור

84. חיילים בשירות סדיר ואוכלוסיות נוספות, שאינם יהודים על פי ההלכה, המעוניינים להתגייר במסגרת צה"ל ואשר אושרו בידי מחלקת הרבנות ברב"ץ, רשאים לעבור תהליך גיוור במהלך שירותם, בהתאם לאמור בהוראת רבצ"ר 06-01-01 "הגיוור בצה"ל" ובהוראת רבצ"ר 06-01-02 "ליווי המתגייר ביחידה".

85. הגיוור בצה"ל ייעשה בהתאם לכללי הגיוור ולמדיניות ההלכה של הרבנות הראשית לישראל, באמצעות בתי הדין לגיוור של הרבנות הצבאית.

86. תוכן הלימודים במסגרת תהליך הגיוור יועבר בידי מורים ועל פי תכנים שאישר הרב הצבאי הראשי ובאמצעות אחד ממסלולי הלימודים המפורטים בהוראת רבצ"ר 06-01-01.

87. אישור בדבר גיוורו של חייל יינתן באמצעות תעודת המרה שאישר הרב הראשי לישראל.

נישואי חיילים

88. חייל יהודי בשירות סדיר זכאי שרב צבאי המוסמך לכך יערוך את טקס הנישואין (עריכת החופה והקידושין) שלו, כפוף לאישור רושם הנישואין שאצלו נרשם החייל לנישואין, כמפורט בהוראת רבצ"ר 02-01-03 "עריכת חופה וקידושין על-ידי רב צבאי". על אף האמור לעיל, ראש מחלקת הרבנות ברב"ץ מוסמך שלא לאפשר עריכת טקס הנישואין של חייל בידי רב צבאי.

89. חייל שמימש זכאותו לעריכת טקס נישואיו בידי רב צבאי, כאמור בסעיף 88 לעיל, לא יישא בהוצאות הרבנות הצבאית לעריכת טקס הנישואין. תשלום הוצאות רישום הנישואין ברבנות האזרחית יהיה באחריות ובמימון החייל.

90. חייל ישוחרר מפעילות לשם הרשמתו לנישואין במשרדי הדת האזרחיים הרלוונטיים וכן למפגשים נוספים, כפי שנקבע בהוראת רבצ"ר 02-01-03.

91. באחריות מפקד יחידת החייל לדאוג להסעת הרב הצבאי העורך את טקס הנישואין למקום עריכת החופה ובחזרה ממנו, בהתאם לאמור בהוראת רבצ"ר 02-01-03.

פרק ה

חופשת אבל

92. חייל זכאי לצאת לחופשה בימי האבל והאזכרות הנהוגים בדתו, וכן בימי אבל ואזכרות נוספים, הכול כמפורט ב**נספחי ג** לפקודה זו ובהוראות רבצ"ר.
93. חופשה בימי האבל והאזכרות הללו תהיה 'על חשבון המערכת'.
94. חייל יידע את מפקדו בעוד מועד על ימי האבל והאזכרה שבגינם הוא זכאי לימי חופשה.

פרק ו

שונות

95. חייל שהוא כהן, לא יחויב להיכנס לבית קברות או למקום שיש חשש שנמצאים בו חלקי גופה (גלויים או קבורים), וכן לא יחויב להתקרב למקום כאמור במרחק הפוחת מחמישה מטרים. על אף האמור, מפקדו של החייל בדרגת אל"ם, לפחות, מוסמך לאשר חריגה מכך, אם הדבר נדרש במסגרת פעילות מבצעית, ובתנאי שהתייעץ קודם לכן עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי.

96. חייל לא יחויב להיכנס למתחם הר הבית או להיכנס לבית תפילה של דת שאינה דתו, אלא אם כן מפקדו, בדרגת אל"ם לפחות, קבע שהדבר נדרש במסגרת פעילות מבצעית, ובתנאי שהתייעץ קודם לכן עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי.

97. הוראות בדבר הטיפול בחיילות דתיות מפורטות בהוראת קבע אכ"א 37-03-31 "שילוב חיילות המקיימות אורח חיים דתי".

98. הודעות בדבר החגים שנקבעו כימי מנוחה רשמיים ליהודים ולבני העדות שאינן יהודיות וכן בדבר ימי הצום שנקבעו להם, יתפרסמו מטעם אכ"א בתיאום עם הרבנות הצבאית הראשית.

99. הנספחים בפקודה זו יעודכנו בנוהל מקוצר, בלי סבב הערות וסבב חתימות, לפי הפ"ע 1.0102 "תהליך העדכון של פקודות המחייבות את כלל הצבא", בידי הרבצ"ר, לאחר אישור מפצ"ר-יעח"ק, אג"ת-הממונה על פקודות הצבא ואמ"ן-מחב"ס. ייתוספו לכך:

(א) אישור הקרפ"ר במקרים האלה:

(1) עדכון בעמודת "דגשים/שחרור מפעילות לפני ואחרי הצום" או ב"חריגים" הרלוונטיים **בנספחי א** לפקודה זו.

(2) עדכון **נספח ד** לפקודה זו.

(ב) אישור ראש אכ"א אם העדכון הוא ב**נספח ג** לפקודה זו.

100. הרבצ"ר מוסמך לאשר, במקרים מיוחדים שיירשמו, חריגה מהוראות פקודה זו. בקשות לאישורו של הרבצ"ר על פי סעיף זה יועברו באמצעות הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי.

נספח א 1

הימים הנוראים, מועדי ישראל, החגים וימי הצום – יהודים

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
ראש השנה הימים הנוראים	כ"ט באלול עשרים ושתיים דקות לפני שקיעת החמה	ב' בתשרי לאחר צאת הכוכבים	בכל יחידות צה"ל, מחנותיו ומתקניו שמוגשות בהם ארוחות סדירות, ייערכו בשני לילות ראש השנה סעודות חגיגיות לכל חיילי היחידה, לפי מסורת ישראל. כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך יתאפשר להשתתף בסעודות החגיגיות האמורות. הוראות נוספות בדבר הסעודות החגיגיות האמורות מפורטות בהוראת רבצ"ר 02-02-04. באחריות סגל הדת של היחידה לוודא שתהיה תקיעת שופר בכל יום של ראש השנה שאינו שבת.	כמפורט בסעיף 39 לפקודה. מפקד בדרגת אל"ם ומעלה מוסמך לאשר, ביחידות הכפופות לו, כשהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית ולאחר שהתייעץ עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי שלא לאפשר לחייל להשתתף בתקיעת שופר בכל אחד מימי ראש השנה.

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
			כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך, יתאפשר להשתתף במעמד תקיעת השופר בכל יום של ראש השנה שאינו שבת, לרבות תקיעה אזורית מחוץ ליחידה, אם אין כזאת בתוך היחידה.	
צום גדליה צומות	ג' בתשרי עם עלות השחר (אם ג') בתשרי חל בשבת, נדחה הצום ליום ראשון (שלאחריו)	ג' בתשרי עם צאת הכוכבים	אם משך הצום עד 14 שעות: ב-3 השעות שלפני תחילת הצום וב-6 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה. אם משך הצום יותר מ-14 שעות: ב-6 השעות שלפני תחילת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה.	כמפורט בסעיף 58 לפקודה.

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
			ב-12 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קלה ומעלה. בין 12 ל-24 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קשה.	
יום הכיפורים הימים הנוראים	ט' בתשרי עשרים ושתיים דקות לפני שקיעת החמה	י' בתשרי לאחר צאת הכוכבים	כאמור בסעיף 19 לפקודה זו – מבנה (כגון: מטבח וחדר אוכל), לרבות מחוץ למחנות צה"ל ולמתקניו, יהיה נעול ולא ישהה בו אדם, לא יאוחר מ-45 דקות לפני כניסת יום הכיפורים, ועד חלוף 15 דקות, לפחות, לאחר צאתו, אלא אם כן הותר הדבר בהוראות רבצ"ר. לחיילים שאינם צמים תינתן אפשרות, לפני כניסת הצום, למשיכת מזון מוכן לאכילה במקום שיוקצה לכך.	כמפורט בסעיף 58 לפקודה. מפקד בדרגת אל"ם ומעלה מוסמך, ביחידות הכפופות לו, וכשהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית ולאחר שהתייעץ עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי, להורות לחייל לנעול נעליים שיש בהן חלקי עור.

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
			חייל יהיה רשאי לנעול נעליים שאין בהן חלקי עור. פירוט בעניין זה מופיע בהק"א 33-05-01 – "כללי ההופעה והלבוש". ב-6 השעות שלפני תחילת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה. ב-12 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קלה ומעלה. בין 12 ל-24 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קשה.	
חג הסוכות מועדי ישראל	י"ד בתשרי עשרים ושתיים דקות לפני	ט"ו בתשרי לאחר צאת הכוכבים	בכל יחידות צה"ל, מחנותיו ומתקניו שמוגשות בהם ארוחות סדירות תיערך בליל סוכות סעודה חגיגית בסוכה לכל חיילי היחידה, לפי מסורת ישראל. כל	כמפורט בסעיף 39 לפקודה. מפקד בדרגת אל"ם ומעלה מוסמך, ביחידות הכפופות לו, וכשהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית ולאחר שהתייעץ עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
חול המועד סוכות	שקיעת החמה ט"ו בתשרי לאחר צאת הכוכבים	כ"א בתשרי עשרים ושתיים דקות לפני שקיעת החמה	הסעודות החגיגיות בחג הסוכות (לרבות חול המועד) יהיו בסוכה. כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך יתאפשר להשתתף בסעודה החגיגית האמורה. הוראות נוספות בדבר הסעודה החגיגית האמורה מפורטות בהוראת רבצ"ר 02-02-04. באחריות מפקד המחנה להקים סוכה ליד כל חדר אוכל, לפי דיני ישראל ועל פי הוראת רבצ"ר 02-02-05 "חג הסוכות בצה"ל". הסוכה תעמוד שם בכל ימי חג הסוכות. על מפקד היחידה להעמיד לרשות מפקד המחנה אמצעים מתאימים לבניית הסוכה.	האגפי הרלוונטי, לאסור הקמת סוכה וכן לאסור על חיילים לאכול בסוכה. מפקד בדרגת אל"ם ומעלה, מוסמך לאסור על חיילים ביחידה הכפופה לו ללון בסוכה, אם הוא סבור, לאחר שהתייעץ עם הרב הצבאי הפיקודי, הזורעי או האגפי הרלוונטי, כי לינתם בסוכה באזור שבו פרוסה היחידה, עלולה להוות סכנה ביטחונית או בטיחותית. קרפ"ר מוסמך לאסור על חיילים ללון בסוכה, לאחר שהתייעץ עם הרבצ"ר, באזורים שבהם הוא סבור כי לינה בסוכה עלולה לסכן את בריאותם.

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
			כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך, יתאפשר לאכול ולישון בסוכה בימי חג הסוכות.	
שמיני עצרת / שמחת תורה מועדי ישראל	כ"א בתשרי עשרים ושתיים דקות לפני שקיעת החמה	כ"ב בתשרי לאחר צאת הכוכבים	בכל יחידות צה"ל, מחנותיו ומתקניו שמוגשות בהם ארוחות סדירות, תיערך בליל המועד סעודה חגיגית לכל חיילי היחידה, לפי מסורת ישראל. בכל יחידות צה"ל, מחנותיו ומתקניו יהיו, סמוך לתפילת ערבית ושחרית, הקפות חגיגיות לכל חיילי היחידה, לפי מסורת ישראל. כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך יתאפשר להשתתף בסעודה החגיגית ובהקפות האמורות.	כמפורט בסעיף 39 לפקודה. מפקד בדרגת אל"ם ומעלה מוסמך, ביחידות הכפופות לו, כשהדבר מחויב מפעילות מבצעית ולאחר שהתייעץ עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי, למנוע מחייל להשתתף בהקפות. מפקד בדרגת אלוף ומעלה מוסמך, ביחידות הכפופות לו, כשהדבר מחויב מפעילות מבצעית ולאחר שהתייעץ עם הרבצ"ר, לאסור את קיומן של הקפות.

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
			הוראות נוספות בדבר הסעודה החגיגית האמורה מפורטות בהוראת רבצ"ר 02-02-04.	
חג החנוכה חגים	ליל כ"ה בכסלו	כעבור שמונה ימים (בב' בטבת כשחודש כסלו מלא, ובג' בטבת כשחודש כסלו חסר)	באחריות סגל הדת של היחידה לערוך בלילות החנוכה טקס הדלקת נרות לכל חיילי היחידה. אם אין ביחידה סגל דת, יישא באחריות האמורה קצין או נגד שמפקד היחידה מינה לכך. כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך יתאפשר להשתתף בטקס זה. חייל יהיה רשאי להדליק נרות חנוכה בלילות החנוכה, ופירוט בעניין זה מופיע בהוראת רבצ"ר 02-02-04.	מפקד בדרגת אל"ם ומעלה מוסמך, ביחידות הכפופות לו, כשהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית ולאחר שהתייעץ עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי, למנוע מחייל להשתתף בטקס הדלקת נרות החנוכה. מפקד בדרגת אלוף ומעלה מוסמך, ביחידות הכפופות לו, כשהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית ולאחר שהתייעץ עם הרבצ"ר, לאסור את קיומו של טקס הדלקת נרות.

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
צום עשרה בטבת צומות	י' בטבת בעלות השחר	י' בטבת בצאת הכוכבים	ב-3 השעות שלפני תחילת הצום וב-6 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה.	כמפורט בסעיף 58 לפקודה.
תענית אסתר צומות	י"ג באדר בעלות השחר (אם י"ג) באדר חל בשבת, מוקדם הצום ליום חמישי שלפניו). בשנה מעוברת, חל הצום באדר ב'	י"ג באדר בצאת הכוכבים	אם משכו של הצום עד 14 שעות – שחרור מפעילות 3 שעות לפני תחילת הצום. ב-6 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה. אם משכו של הצום יותר מ-14 שעות: ב-6 השעות שלפני תחילת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה.	כמפורט בסעיף 58 לפקודה.

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
			ב-12 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קלה ומעלה. בין 12 ל-24 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קשה.	
חג הפורים חגים	י"ד באדר. בירושלים – בט"ו באדר. בשנה מעוברת, יחול החג באדר ב' בשנה שבה ט"ו באדר חל בשבת,		באחריות סגל הדת של היחידה לקיים קריאת מגילת אסתר בערב חג הפורים ובבוקרו. ב"פורים משולש" – תתקיים בירושלים קריאת המגילה בחמישי בערב ובשישי בבוקר. כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך יתאפשר להשתתף בקריאת מגילת אסתר, לרבות קריאה אורחית מחוץ ליחידה, בערב ובבוקר של חג הפורים.	כמפורט בסעיף 39 לפקודה. מפקד בדרגת אל"ם ומעלה מוסמך, ביחידות הכפופות לו, כשהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית ולאחר שהתייעץ עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי: - להקדים חזרתו של חייל, תושב ירושלים, ליחידתו לפני חג הפורים בירושלים או במהלכו. - למנוע את שחרורו המוקדם של חייל, שאינו תושב ירושלים, לביתו לחג הפורים.

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
	חל החג בירושלים בט"ז באדר ("פורים משולש").		בכל יחידות צה"ל, מחנותיו ומתקניו, שמוגשות בהם ארוחות סדירות, ייערכו בחג הפורים בצוהריים סעודות חגיגיות לכל חיילי היחידה. ב"פורים משולש" בירושלים – תיערך הסעודה החגיגית ביום ראשון בצוהריים. כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך יתאפשר להשתתף בסעודת פורים. הוראות נוספות בדבר הסעודות החגיגיות האמורות מפורטות בהוראת רבצ"ר 02-02-04. - כאשר חג הפורים (י"ד באדר) חל ביום שישי וט"ו באדר ביום שבת – 1) חייל שאינו תושב ירושלים, המשרת	- למנוע מחייל להשתתף בקריאת המגילה בחג הפורים. מפקד בדרגת אלוף ומעלה מוסמך, ביחידות הכפופות לו, כשהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית ולאחר שהתייעץ עם הרבצ"ר, לאסור את קריאת המגילה.

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
			בירושלים, ישוחרר לביתו ביום שקדם לחג הפורים (כלומר, ביום חמישי) באופן שיבטיח את הגעתו לביתו שעתיים, לפחות, לפני כניסת חג הפורים. אם הסדרי התחבורה הציבורית אינם מאפשרים הגעתו כאמור, החייל ישוחרר בשעה מוקדמת יותר. (2) חייל שהוא תושב ירושלים, שאינו משרת בירושלים, ואשר שהה בשבת בחופשה בביתו בירושלים, לא יחויב לצאת במוצאי השבת בחזרה ליחידה. לחייל זה יתאפשר לשהות בביתו ביום ראשון עד	

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
			השעה 10:00, לכל הפחות. - כאשר חג הפורים (י"ד באדר) חל ביום ראשון וט"ו באדר ביום שני – (1) לחייל שהוא תושב ירושלים, שאינו משרת בירושלים, וששהה בשבת בחופשה בביתו בירושלים, יתאפשר לשהות בביתו ביום שני, עד השעה 10:00, לכל הפחות. היעדרות החייל מיחידתו לשם קיום החג בביתו כאמור תהיה על חשבון חופשתו השנתית.	
חג הפסח מועדי ישראל	י"ד בניסן עשרים ושתיים	ט"ו בניסן לאחר צאת הכוכבים	בליל פסח, י"ד בניסן, יתקיים בכל יחידות צה"ל, מחנותיו ומתקניו סדר פסח לכל חיילי	כמפורט בסעיף 39 לפקודה.

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
חול המועד פסח	דקות לפני שקיעת החמה	כ' בניסן עשרים ושתיים דקות לפני שקיעת החמה	היחידה. הסדר ייערך לפי מסורת ישראל וינוהל בידי הרבנות הצבאית – הכול כמפורט בהוראת רבצ"ר 02-02-10 "עריכת סדר פסח ביחידה". כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך יתאפשר להשתתף בסדר הפסח. אין להוסיף לפני הסדר, בתוך הסדר או לאחריו כל פעילות בידור, הוויי, תרבות וחינוך ביחידה. בכל יחידות צה"ל, מחנותיו ומתקניו שמוגשות בהם ארוחות סדירות, תיערך בליל שביעי של פסח סעודה חגיגית לכל חיילי היחידה, לפי מסורת ישראל. כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך	מפקד בדרגת אל"ם ומעלה מוסמך, ביחידות הכפופות לו, כשהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית ולאחר שהתייעץ עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי, למנוע מחייל להשתתף בסדר פסח. מפקד בדרגת אלוף ומעלה מוסמך, ביחידות הכפופות לו, כשהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית ולאחר שהתייעץ עם הרבצ"ר, לאסור את קיומו של סדר פסח.
	ט"ו בניסן לאחר צאת הכוכבים			
שביעי של פסח מועדי ישראל	כ' בניסן עשרים ושתיים דקות לפני שקיעת החמה	כ"א בניסן לאחר צאת הכוכבים		

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
			יתאפשר להשתתף בסעודה החגיגית האמורה.	
יום העצמאות חגים	ה' באייר (אם ה') באייר חל בשבת, יוחג יום העצמאות ביום ג' באייר ; אם ה' באייר חל ביום שישי, יוחג יום העצמאות ביום ד' באייר ; אם ה' באייר חל ביום שני, יוחג יום		בכל יחידות צה"ל, מחנותיו ומתקניו שמוגשות בהם ארוחות סדירות, ייערכו בליל יום העצמאות סעודות חגיגיות לכל חיילי היחידה. כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך יתאפשר להשתתף בסעודות האמורות.	כמפורט בסעיף 39 לפקודה.

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
	העצמאות ביום ו' באייר)			
חג השבועות מועדי ישראל	ה' בסיוון עשרים ושתיים דקות לפני שקיעת החמה	ו' בסיוון לאחר צאת הכוכבים	בכל יחידות צה"ל, מחנותיו ומתקניו, שמוגשות בהם ארוחות סדירות, תיערך בליל המועד סעודה חגיגית לכל חיילי היחידה, לפי מסורת ישראל. כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך יתאפשר להשתתף בסעודה החגיגית האמורה. הוראות נוספות בדבר הסעודה החגיגית האמורה מפורטות בהוראת רבצ"ר 02-02-04.	כמפורט בסעיף 39 לפקודה.
שבעה-עשר בתמוז צומות	י"ז בתמוז בעלות השחר (אם י"ז) בתמוז חל	בצאת הכוכבים	ב-6 השעות שלפני תחילת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה.	כמפורט בסעיף 58 לפקודה.

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
	בשבת, נדחה הצום ליום ראשון (שלאחריו)		ב-12 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קלה ומעלה. בין 12 ל-24 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קשה.	
תשעה באב צומות	ח' באב, עשר דקות לפני שקיעת החמה (אם ט' באב חל בשבת, נדחה הצום ליום ראשון (שלאחריו)	ט' באב בצאת הכוכבים	מא' באב עד י' באב יש לאפשר לכל חייל המקפיד שלא לאכול בשר בימים אלו, לקבל מנה עיקרית שאינה מכילה בשר או עוף. ביום הצום חייל יהיה רשאי לנעול נעליים שאין בהן חלקי עור. פירוט בעניין זה מופיע בהק"א 33-05-01. עסקים למכירת מזון יהיו סגורים במהלך צום תשעה באב (או בי' באב, כאשר הצום נדחה).	כמפורט בסעיף 58 לפקודה. מפקד בדרגת אל"ם ומעלה מוסמך, ביחידות הכפופות לו, כשהדבר דרוש עקב פעילות מבצעית ולאחר שהתייעץ עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי, להורות לחייל לנעול נעליים שיש בהן חלקי עור. הוראת רבצ"ר 05-03-04 "עסקים למכירת מזון" קובעת חריגים לחובת סגירתם של עסקים למכירת מזון בצום תשעה באב.

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
			אין לקיים פעילות בידור, הווי או תרבות או לערוך אותה, לסייע לה או להשתתף בה ביום צום תשעה באב ביחידות צה"ל, במחנותיו ובמתקניו או מחוצה להם. ב-6 השעות שלפני תחילת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה. ב-12 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קלה ומעלה. בין 12 ל-24 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קשה.	

נספח א2(א)

החגים וימי הצום – נוצרים – קתולים (ROMAN CATHOLIC)

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
ראש השנה (NEW) (YEARS) חגים	31 בדצמבר בחצות	1 בינואר בחצות		כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
חג ההתגלות (EPIPHANY) חגים	5 בינואר בחצות	6 בינואר בחצות		כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
יום רביעי של האפר (ASH) (WEDNESDAY) צומות	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	ב-6 השעות שלפני תחילת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה. ב-12 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קלה ומעלה. בין 12 ל-24 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קשה.	כמפורט בסעיפים 49 ו-58 לפקודה.

יום ראשון של הדקלים S PALM) (UNDAY חגים	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
יום חמישי הקדוש MAUNDY) (THURSDAY חגים	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
יום שישי הטוב GOOD) (FRIDAY חגים וצומות	בחצות בערב לפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	ב-6 השעות שלפני תחילת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה. ב-12 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קלה ומעלה. בין 12 ל-24 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קשה.	כמפורט בסעיפים 49 ו-58 לפקודה.

כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות, בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	פסחא (EASTER) חגים
כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כ פי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	העלייה השמימה (ASCENSION) (DAY) חגים
כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	חג השבועות (PENTECOST) חגים
כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		25 בדצמבר בחצות	23 בדצמבר בחצות	חג המולד (CHRISTMAS) חגים

נספח א2(ב)

החגים וימי הצום – נוצרים – פרוטסטנטים (PROTESTANTS)

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
ראש השנה (NEW YEARS) חגים	31 בדצמבר בחצות	1 בינואר בחצות		כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
חג ההתגלות (EPIPHANY) חגים	5 בינואר בחצות	6 בינואר בחצות		כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
יום ראשון של הדקלים (PALM SUNDAY) חגים	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה		כמפורט בסעיף 49 לפקודה.

כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		בחצות ביום ראשון שאחריו, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	יום חמישי הקדוש MAUNDY) (THURSDAY חגים
כמפורט בסעיפים 49 ו-58 לפקודה.	ב-6 השעות שלפני תחילת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה. ב-12 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קלה ומעלה. בין 12 ל-24 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קשה.	בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	יום שישי הטוב GOOD) (FRIDAY חגים וצומות

כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	פסחא (EASTER) חגים
כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	העלייה השמימה (ASCENSION) (DAY) חגים
כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	חג השבועות (PENTECOST) חגים
כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		25 בדצמבר בחצות	23 בדצמבר בחצות	חג המולד (CHRISTMAS) חגים

נספח 2א(ג)

החגים וימי הצום – גוצרים – אורתודוקסים (EASTERN ORTHODOX)

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
חג המולד (CHRISTMAS) חגים	5 בינואר בחצות	7 בינואר בחצות		כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
ראש השנה (NEW) (YEARS) חגים	13 בינואר בחצות	14 בינואר בחצות		כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
חג ההתגלות (EPIPHANY) חגים	18 בינואר בחצות	19 בינואר בחצות		כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
יום שני הנקי (CLEAN MOND) (AY) צומות	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	ב-6 השעות שלפני תחילת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה. ב-12 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קלה ומעלה.	כמפורט בסעיפים 49 ו-58 לפקודה.

נוסח פקודה זה פורסם במאגר הפקודות הצה"לי בצה"לנט בתאריך 01 באפריל 1962
הפקודה עודכנה בתאריך 13 ביולי 2025

	בין 12 ל-24 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קשה.			
כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	יום ראשון של הדקלים (PALM SUNDAY) חגים
כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		בחצות ביום ראשון שאחריו, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	יום חמישי הקדוש (MAUNDY THURSDAY) חגים

כמפורט בסעיפים 49 ו-58 לפקודה.	ב-6 השעות שלפני תחילת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה. ב-12 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קלה ומעלה. בין 12 ל-24 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קשה.	בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	יום שישי הטוב (GOOD FRIDAY) חגים וצומות
כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	שבת של אור (HOLY SATURDAY) חגים
כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		בחצות ביום החג, כפי	בחצות בערב שלפני	פסחא (EASTER) חגים

		שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	
כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	העלייה השמימה (D ASCENSION) (AY) חגים
כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	חג השבועות (PENTECOST) חגים

נספח 2(ד)

החגים וימי הצום – נוצרים – ארמנים

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	רגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
ראש השנה (NEW) (YEARS) חגים	13 בינואר בחצות	14 בינואר בחצות		כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
חג המולד (CHRISTMAS) חגים	17 בינואר בחצות	19 בינואר בחצות		כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
יום שני הנקי (CLEAN) (MONDAY) צומות	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	ב-6 השעות שלפני תחילת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה. ב-12 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קלה ומעלה. בין 12 ל-24 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קשה.	כמפורט בסעיפים 49 ו-58 לפקודה.

יום ראשון של הדקלים (SUNDAY PALM) חגים	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
יום חמישי הקדוש (MAUNDY) (THURSDAY) חגים	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות ביום ראשון שאחריו, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
יום שישי הטוב (FRIDAY GOOD) חגים וצומות	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם	בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם	כמפורט בסעיפים 49 ו-58 לפקודה.

	לסעיף 98 לפקודה	לסעיף 98 לפקודה	ב-12 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קלה ומעלה. בין 12 ל-24 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קשה.
שבת של אור (HOLY SATURDAY) חגים	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
פסחא (EASTER) חגים	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כמפורט בסעיף 49 לפקודה.

כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	העלייה השמימה (ASCENSION DAY) חגים
כמפורט בסעיף 49 לפקודה.		בחצות ביום החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	בחצות בערב שלפני החג, כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	חג השבועות (PENTECOST) חגים

נספח א 3

החגים – דרוזים

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
עושר חגים	כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	שחרור בהתאם לסעיף 48 לפקודה ביומיים האחרונים של החג בלבד.	כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
חג הנביא אליהו חגים	24 בינואר בחצות	25 בינואר בחצות		כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
חג הנביא שועיב חגים	24 באפריל בחצות	28 באפריל בחצות		כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
חג הנביא סבלאן חגים	9 בספטמבר בחצות	10 בספטמבר בחצות		כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
חג הקורבן (עיד אל אדחא) חגים	כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה		כמפורט בסעיף 49 לפקודה.

נספח 4א

החגים – מוסלמים (לרבות בדואים וצ'רקסים)

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
צום הרמדאן	כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	אם משכו של הצום עד 14 שעות: ב-3 השעות שלפני תחילת הצום וב-6 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה. אם משכו של הצום יותר מ-14 שעות: ב-6 השעות שלפני תחילת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה. ב-12 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קלה ומעלה. בין 12 ל-24 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קשה.	כמפורט בסעיפים 49 ו-58 לפקודה.

עיד אל-פיטר חגים	כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
חג הקורבן (עיד אל-אדחא) חגים	כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
ראש השנה ההג'רית – מוח'רם חגים	כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כמפורט בסעיף 49 לפקודה.
יום הולדת הנביא מוחמד חגים	כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כפי שיפורסם בהתאם לסעיף 98 לפקודה	כמפורט בסעיף 49 לפקודה.

כמפורט בסעיף 49 לפקודה.	לבני העדה הצ'רקסית בלבד – יש לאפשר הגעה הביתה עד השעה 12:00 לשם השתתפות בטקסים ובתפילות הזיכרון. אם הסדרי התחבורה הציבורית אינם מאפשרים הגעתם בזמן כאמור, ישוחררו בשעה מוקדמת יותר.	21 במאי	21 במאי	יום הזיכרון לשואה הצ'רקסית חגים
--------------------------------	--	----------------	----------------	--

נספח 5א

ימי הצום – עדות לא-יהודיות שלא פורטו בפקודה או בהוראות רבצ"ר

שם וקטגוריה	מתחיל	מסתיים	דגשים / שחרור מפעילות לפני ואחרי צום	חריגים
הצומות, הנהוגים בדתו של חייל בן עדה לא- יהודית, שלא פורטו בנספח א אחר בפקודה זו או בהוראות רבצ"ר			אם משכו של הצום עד 14 שעות: ב-3 השעות שלפני תחילת הצום וב-6 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה. אם משכו של הצום יותר מ-14 שעות: ב-6 השעות שלפני תחילת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה בינונית ומעלה. ב-12 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קלה ומעלה. בין 12 ל-24 השעות שלאחר צאת הצום – שחרור מפעילות שיש בה מאמץ גופני בדרגה קשה.	כמפורט בסעיף 58 לפקודה.

נספח ב1

התפילות, מועדן ומשכן – יהודים

התפילה	זמני התפילה	משך התפילה*
שחרית	בין שעות זריחת השמש עד לשעה 09:00, ומכל מקום לפני כל פעילות, מלבד פעילות מבצעית. אם התפילה נדחתה בשל פעילות מבצעית, ראשי החייל להחליט לקיימה לפני שהשלים את מכסת שעות השינה הקבועה בפ"מ 33.0213 – "שעות השינה של חיילים בצה"ל", או לאחר שהשלימה.	יום חול, למעט ימי שני וחמישי – 45 דקות. ימי שני וחמישי – 55 דקות. ראשי חודשים – שעה (כולל "מוסף"). שבתות ומועדים (לא כולל חול המועד) – שתיים (כולל "מוסף"). ימי צום – שעה ורבע. מחודש לפני הימים הנוראים ועד לערב יום הכיפורים, למעט ראש השנה ויום הכיפורים – 40 דקות נוספות על הזמן האמור לעיל (כולל סליחות). בערב ראש השנה – 60 דקות נוספות על הזמן האמור לעיל. ראש השנה ויום הכיפורים – ארבע שעות (כולל "מוסף"). חול המועד סוכות – שעה וארבעים וחמש דקות (כולל "מוסף" והקפות). הושענא רבה – שלוש שעות (כולל הקפות). שמחת תורה – שתיים וחצי (כולל הקפות). חנוכה, יום העצמאות ויום ירושלים – שעה. פורים – שעה וחצי (כולל קריאת מגילה). חול המועד פסח – שעה וחצי (כולל "מוסף"). ט' באב – שתיים (כולל קריאת מגילה וקניות).

נוסח פקודה זה פורסם במאגר הפקודות הצה"לי בצה"לנט בתאריך 01 באפריל 1962
הפקודה עודכנה בתאריך 13 ביולי 2025

התפילה	זמני התפילה	משך התפילה*
מנחה	בשעון חורף – בין 12:30 לשקיעת החמה. בשעון קיץ – בין 13:30 לשקיעת החמה.	יום חול (לרבות חול המועד) – 20 דקות. שבתות, חגים ומועדים (למעט חול המועד שחל ביום חול) – 30 דקות. ימי צום – 45 דקות. ראש השנה – 30 דקות. ערב יום הכיפורים – 30 דקות. יום הכיפורים – שעתיים (כולל נעילה).

התפילה	זמני התפילה	משך התפילה*
ערבית	מחצי שעה אחרי שקיעת החמה עד 23:30.	יום חול (לרבות חול המועד) – 15 דקות. שבתות ומועדים (למעט חול המועד שחל ביום חול) – 30 דקות. מוצאי שבתות ומועדים – 35 דקות (כולל הבדלה וקידוש לבנה), שלא על חשבון השחרור מפעילות, כמפורט בסעיף 33 לפקודה זו. ראש השנה – 45 דקות. יום הכיפורים – שתיים. שמחת תורה – שעה וחצי (כולל הקפות). חנוכה, למעט מוצאי שבת שחל בחנוכה – 30 דקות (כולל הדלקת נרות). מוצאי שבת חנוכה – 45 דקות (כולל הבדלה והדלקת נרות), שלא על חשבון השחרור מפעילות, כמפורט בסעיף 33 לפקודה זו. פורים – שעה (כולל קריאת מגילה). פסח (לא כולל חול המועד ושביעי של פסח) – שעה. ט' באב – 45 דקות (כולל קריאת מגילה וקינוח). יום העצמאות ויום ירושלים – שעה.
ברכת המזון	מייד עם סיום הארוחות	5 דקות.

* משך התפילה אינו כולל את ההליכה למקום התפילה והחזרה ממנו. אלה ייתווספו למשכי התפילה האמורים.

נספח ב2התפילות, מועדן ומשכן – דרוזים

התפילה	זמני התפילה	משך התפילה
תפילת ערב	משקיעת החמה עד 23:30.	ימי ראשון וחמישי – חצי שעה.

נספח ב3התפילות, מועדן ומשכן – מוסלמים (לרבות בדואים וצ'רקסים)

התפילה	זמני התפילה	משך התפילה
השחר	לפני זריחת השמש.	בכל יום – 10 דקות.
הצוהריים	חצות היום.	בכל יום – 20 דקות.
המנחה	פלג המנחה (רביע אחרי חצות).	בכל יום – 10 דקות.
ערבית	שקיעת החמה.	בכל יום – 10 דקות.
הלילה	כשעה ורבע לאחר שקיעת החמה.	בכל יום – 20 דקות. ליל אלאסראא' ואלמעראג' – שעה. לילת אל-קדר – שעה.
מיוחדת של עיד אל-פיטר ועיד אל-אדחא	כרבע שעה אחרי הזריחה.	עיד אל פיטר – חצי שעה. עיד אל אדחא (חג הקורבן) – חצי שעה.

נספח 4(א)

התפילות, מועדן ומשכן – נוצרים – קתולים (ROMAN CATHOLIC)

התפילה	זמני התפילה	משך התפילה
יומית	בין שעות זריחת השמש עד שקיעת החמה.	יום חול – 15 דקות. ימי ראשון – שעה. ראש השנה (NEW YEARS ; 1 בינואר) – שעה. חג ההתגלות (EPIPHANY ; 6 בינואר) – שעה. יום רביעי של האפר (WEDNESDAY ASH) – שעה. יום ראשון של הדקלים (PALM SUNDAY) – שעה. יום חמישי הקדוש (THURSDAY MAUNDY) – שעה. יום שישי הטוב (GOOD FRIDAY) – שעה. פסחא (EASTER) – שעה. העלייה השמימה (ASCENSION DAY) – שעה. חג השבועות (PENTECOST) – שעה. חג הלחם והיין הקדושים (CORPUS CHRISTI FEAST OF) – שעה. חג עליית מרים השמימה (OF MARY INTO ASSUMPTION) HEAVEN ; 15 באוגוסט) – שעה. חג כל הקדושים (ALL SAINTS DAY ; 1 בנובמבר) – שעה. חג ההתעברות ללא רבב (OF THE SOLEMNITY) IMMACULATE CONCEPTION ; 8 בדצמבר) – שעה. חג המולד (CHRISTMAS ; 25 בדצמבר) – שעה.

נסח פקודה זה פורסם במאגר הפקודות הצה"לי בצה"לנט בתאריך 01 באפריל 1962
הפקודה עודכנה בתאריך 13 ביולי 2025

התפילה	זמני התפילה	משך התפילה
ערב	משקיעת החמה עד 23:30.	ערב חג המולד (CHRISTMAS EVE ; 24 בדצמבר) – שעה וחצי.

נספח 4(ב)התפילות, מועדן ומשכן – נוצרים – פרוטסטנטים (PROTESTANTS)

התפילה	זמני התפילה	משך התפילה
יומית	בין שעות זריחת השמש לשקיעת החמה.	יום חול – 15 דקות. ימי ראשון – שעה. ראש השנה (NEW YEARS ; 1 בינואר) – שעה. חג ההתגלות (EPIPHANY ; 6 בינואר) – שעה. יום ראשון של הדקלים (SUNDAY PALM) – שעה. יום חמישי הקדוש (THURSDAY MAUNDY) – שעה. יום שישי הטוב (GOOD FRIDAY) – שעה. פסחא (EASTER) – שעה. העלייה השמימה (ASCENSION DAY) – שעה. חג השבועות (PENTECOST) – שעה. חג הלחם והיין הקדושים (CORPUS CHRISTI FEAST OF) – שעה. חג ההתעברות ללא רבב (OF THE SOLEMNITY IMMACULATE CONCEPTION ; 8 בדצמבר) – שעה. חג המולד (CHRISTMAS ; 25 בדצמבר) – שעה.

נספח 4(ג)

התפילות, מועדן ומשכן – נוצרים – אורתודוקסים (EASTERN ORTHODOX)

התפילה	זמני התפילה	משך התפילה
היום	בין שעות זריחת השמש לשקיעת החמה.	חג המולד (CHRISTMAS ; 7 בינואר) – שעה. ראש השנה (NEW YEARS ; 14 בינואר) – שעה. חג ההתגלות (EPIPHANY ; 19 בינואר) – שעה. פדיון הבן של ישוע (JESUS CALLING ; 15 בפברואר) – שעה. יום שני הנקי (CLEAN MONDAY) – שעה. יום ראשון של הדקלים (SUNDAY PALM) – שעה. יום חמישי הקדוש (THURSDAY MAUNDY) – שעה. יום שישי הטוב (GOOD FRIDAY) – שעה. שבת של אור (HOLY SATURDAY) – שעה. פסחא (EASTER) – שעה. העלייה השמימה (ASCENSION DAY) – שעה. חג השבועות (PENTECOST) – שעה. תרדמת מרים (MOTHER OF GOD DORMITION OF THE ; 28 באוגוסט) – שעה. חג הצלב (FEAST OF THE CROSS ; 27 בספטמבר) – שעה. הצגת מרים הבתולה (PRESENTATION OF MARY ; 21 בנובמבר) – שעה.
הערב	משקיעת החמה עד 23:30.	ערב חג המולד (CHRISTMAS EVE ; 6 בינואר) – שעה וחצי.

נספח ב'4(ד)התפילות, מועדן ומשכן – נוצרים – ארמנים

התפילה	זמני התפילה	משך התפילה
היום	בין שעות זריחת השמש לשקיעת החמה.	ראש השנה (NEW YEARS ; 14 בינואר) – שעה. חג המולד (CHRISTMAS ; 19 בינואר) – שעה. יום שני הנקי (CLEAN MONDAY) – שעה. יום ראשון של הדקלים (SUNDAY PALM) – שעה. יום חמישי הקדוש (THURSDAY MAUNDY) – שעה. יום שישי הטוב (GOOD FRIDAY) – שעה. שבת של אור (HOLY SATURDAY) – שעה. פסחא (EASTER) – שעה. העלייה השמימה (ASCENSION DAY) – שעה. חג השבועות (PENTECOST) – שעה.
הערב	משקיעת החמה עד 23:30.	ערב חג המולד (18 בינואר) – שעה וחצי.

נספח ג

חופשת אבל – יהודים

אוכלוסייה	היקף הזכאות	הערות
א. חייל המחויב לשבת "שבעה" על פי מסורת ישראל על קרוב משפחתו	מיום הפטירה ועד יום הקבורה (אך לא יותר מ-14 ימים), וכן 7 ימי חופשת אבל נוספים מיום הקבורה. אם קרוב המשפחה של החייל נקבר בימי חול המועד – אזי הזכאות תהיה מיום הפטירה עד צאת החג, וכן 7 ימי חופשת אבל נוספים מצאת החג. אם נודע לחייל על פטירת קרוב משפחתו שהוא מחויב לשבת עליו "שבעה" על פי מסורת ישראל לאחר תחילת ימי "השבעה" ולפני שחלפו 30 יום מיום הקבורה – יהיה החייל זכאי לחופשת אבל של 7 ימים, שתחילתם ביום שנודע לו דבר הפטירה. אם נודע לחייל רק במהלך חול המועד על פטירת קרוב משפחתו שהוא מחויב לשבת עליו "שבעה" על פי מסורת ישראל – אזי הזכאות תהיה מהיום שבו נודע לו הדבר ועד צאת החג, וכן יהיה זכאי ל-7 ימי חופשת אבל נוספים מצאת החג. אם נודע לחייל על פטירת קרוב משפחתו שהוא מחויב לשבת עליו "שבעה" על פי מסורת ישראל לאחר שחלפו 30 יום מיום הקבורה – יהיה החייל זכאי לחופשת אבל של יום אחד, שתחילתה ביום שנודע לו דבר הפטירה. אם נודע לחייל הדבר בימי חול המועד – אזי הזכאות תהיה ביום שבו נודע הדבר לחייל וכן ליום חופשת אבל נוסף בצאת החג.	אם קבע ראש אכ"א כי חל מצב חירום, לעניין פ"מ 4.101 – "חופשות לחיילים המשרתים בשירות חובה", או לעניין פ"מ 36.0401 – "חופשות חיילים בשירות קבע", על כלל המשרתים או רק על אוכלוסייה מסוימת שעימה נמנה החייל, אזי הזכאות תהיה רק מיום הפטירה ועד יום הקבורה, וכן 7 ימי חופשת אבל נוספים מצאת החג. אם קבע ראש אכ"א כי חל מצב חירום, לעניין פ"מ 4.101 או פ"מ 36.0401, על כלל המשרתים או רק על אוכלוסייה מסוימת שעימה נמנה החייל, אזי במקרה שנודע לחייל על דבר הפטירה בימי חול המועד – הזכאות תהיה רק ביום שנודע לחייל, וכן 7 ימי חופשת אבל נוספים מצאת החג.

אוכלוסייה	היקף הזכאות	הערות
ב. חייל המחויב לשבת "שבעה" על פי מסורת ישראל על קרוב משפחתו שהוכרז כחלל שמקום קבורתו לא נודע	8 ימי חופשת אבל מיום ההכרזה (כולל) על מותו של קרוב המשפחה. אם הוכרז על מותו של קרוב המשפחה של החייל בימי חול המועד – אזי הזכאות תהיה מיום ההכרזה עד צאת החג, וכן יהיה זכאי ל-7 ימי חופשת אבל נוספים מצאת החג.	אם קבע ראש אכ"א כי חל מצב חירום, לעניין פ"מ 4.101 או פ"מ 36.0401, על כלל המשרתים או רק על אוכלוסייה מסוימת שעימה נמנה החייל, אזי במקרה שהוכרז על מותו של קרוב המשפחה של החייל בימי חול המועד – יהיה החייל זכאי לחופשה רק ביום ההכרזה, וכן ל-7 ימי חופשת אבל נוספים מצאת החג.

הערות	היקף הזכאות	אוכלוסייה
	יום חופשת אבל ביום העתקת הקבר בלבד.	ג. חייל שהועתק מקום קבורת קרוב משפחתו שהוא מחויב לשבת עליו "שבעה" על פי מסורת ישראל לאחר שכבר נקבר בעבר.

אוכלוסייה	היקף הזכאות	הערות
ד. חייל בשירות חובה שנפטרו סבו או סבתו	יום הקבורה וכן 2 ימי חופשת אבל נוספים בתוך הימים שבין יום הפטירה לתום ימי השבעה. המועדים של שני ימי חופשת אבל אלו ייקבעו בתיאום עם מפקדו של החייל.	
ה. ימי האזכרה על קרוב משפחתו שהוא מחויב לשבת עליו "שבעה" על פי מסורת ישראל	24 שעות.	סמוך ליום ה-30 למותו של קרוב המשפחה בשנה הראשונה (בהתאם ליום העלייה לקבר). סמוך לציון 11 חודשים למותו של קרוב המשפחה בשנה הראשונה למותו. סמוך ליום השנה למותו, בכל שנה.

נספח 2גחופשת אבל – דרוזים

הערות	היקף הזכאות	אוכלוסייה
	מיום הפטירה ועד יום הקבורה (אך לא יותר מ-14 ימים), וכן 7 ימי חופשת אבל נוספים מיום הקבורה.	א. חייל שהנפטר הוא הורה שלו, בן או בת, בן-זוג או בת-זוג, אח או אחות, סבא או סבתא, נכד או נכדה, חתן או כלה, חותן או חותנת, דוד או דודה, דודן או דודנית, אחיין או אחיינית או גיס או גיסה שלו
	מיום הפטירה ועד יום הקבורה (אך לא יותר מ-14 ימים), וכן 3 ימי חופשת אבל נוספים מיום הקבורה.	ב. חייל שהנפטר הוא סבא רבא או סבתא רבתא שלו
סמוך ליום השנה למותו, בכל שנה.	24 שעות.	ג. ימי האזכרה על קרוב משפחתו כמפורט בסעיף א לעיל

נספח 3גחופשת אבל – מוסלמים (לרבות בדואים וצ'רקסים)

הערות	היקף הזכאות	אוכלוסייה
	מיום הפטירה ועד יום הקבורה (אך לא יותר מ-14 ימים), וכן 7 ימי חופשת אבל נוספים מיום הקבורה.	א. חייל שהנפטר הוא הורה שלו, בן או בת, בן-זוג או בת-זוג או אח או אחות שלו
	מיום הפטירה ועד יום הקבורה (אך לא יותר מ-14 ימים), וכן 3 ימי חופשת אבל נוספים מיום הקבורה.	ב. חייל שהנפטר הוא סבא או סבתא שלו או נכד או נכדה שלו
	מיום הפטירה ועד יום הקבורה (אך לא יותר מ-14 ימים), וכן 3 ימי חופשת אבל נוספים מיום הקבורה.	ג. חייל שהנפטר הוא דוד או דודה שלו שיש ביניהם קרבת דם שלא באמצעות חיתון
סמוך ליום השנה למותו, בכל שנה.	24 שעות.	ד. ימי האזכרה על קרוב משפחתו כמפורט בסעיף א לעיל

נספח 41חופשת אבל – נוצרים

הערות	היקף הזכאות	אוכלוסייה
	מיום הפטירה ועד יום הקבורה (אך לא יותר מ-14 ימים), וכן 7 ימי חופשת אבל נוספים מיום הקבורה.	א. חייל שהנפטר הוא הורה שלו, בן או בת, בן-זוג או בת-זוג או אח או אחות שלו
	מיום הפטירה ועד יום הקבורה (אך לא יותר מ-14 ימים), וכן 3 ימי חופשת אבל נוספים מיום הקבורה.	ב. חייל שהנפטר הוא סבא או סבתא שלו או נכד או נכדה שלו
	מיום הפטירה ועד יום הקבורה (אך לא יותר מ-14 ימים), וכן 3 ימי חופשת אבל נוספים מיום הקבורה.	ג. חייל שהנפטר הוא דוד או דודה שלו שיש ביניהם קרבת דם שלא באמצעות חיתון
סמוך ליום השנה למותו, בכל שנה.	24 שעות.	ד. ימי האזכרה על קרוב משפחתו המפורט בסעיף א לעיל

נספח דפעילות שיש בה מאמץ גופני

דרגת מאמץ	דרגה מספרית	פירוט הפעילויות (משקל, קצב, מרחק)
אין מאמץ	0	פעילות תאורטית תוך מנוחה בכיתה.
קל	1	שמירות, הליכה תוך נשיאת אפוד ונשק עד למרחק של 500 מטר רצוף ושלא יעלה על 2,000 מטר ליממה, מטווחים ואימוני רק"מ.
בינוני	2	מסע רגיל (קצב של 5–6 קמ"ש בשטח קל מישורי) תוך נשיאת אפוד, נשק ואגמ"ק. ריצה רגילה ואימוני חי"ר.
קשה	3	מסע מזורז (קצב של 7 קמ"ש ומעלה), מסע אלונקות (קצב של 4 קמ"ש). מסע רגיל עם פק"לים או בשטח בינוני ומעלה. ריצה עצימה וניווט.